

ASIA Asiakirjapyyntöön vastaaminen määräajassa

KANTELU

Kantelija arvostelee 21.1.2017 oikeuskanslerille osoitetussa kirjoituksessa Luonnonvarakeskuksen (Luke) menettelyä asiakirjapyyntöön vastaamisessa. Kantelija on arvostellut Luonnonvarakeskusta siitä, ettei se ole vastannut julkisuuslain 14 §:n mukaisessa määräajassa kantelijan tekemään asiakirjapyyntöön.

Lisäksi kantelija on arvostellut Luonnonvarakeskuksen toimintaa eräiden ruhonavausraporttien julkistamisessa.

SELVITYS

Luonnonvarakeskus on antanut selvityksensä asiassa 13.4.2017.

RATKAISU

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta. Perustuslain 21 §:ssä taataan jokaiselle oikeus hyvään hallintoon sekä oikeus saada perusteltu päätös ja hakea

siihen muutosta. Tiedon antamisesta viranomaisen asiakirjasta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) (jäljempänä julkisuuslaki).

Luonnonvarakeskuksen menettely asiakirjapyyntöön vastaamisessa

Asiakirjapyyntöä koskeva asia on julkisuuslain 14 §:n 4 momentin mukaan käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Kantelija on arvostellut kirjoituksessaan sitä, että Luke ei ole vastannut hänen 10.11.2016 tekemään asiakirjapyyntöön. Luke on oikeuskanslerinvirastolle antamassaan selvityksessään ilmoittanut viipymisen syyksi inhimillisen erehdyksen. Luke on vastannut kantelijan asiakirjapyyntöä koskevaan viestiin vasta 29.3.2017, mikä on yli neljä kuukautta esitetyn pyynnön vastaanottamisen jälkeen. Asiakirjapyyntöön on vastattu vasta sen jälkeen, kun Luke on saanut selvityspyynnön oikeuskanslerinvirastosta. Saadun selvityksen perusteella on selvää, että asiakirjapyyntöä ei siten ole käsitelty julkisuuslain edellyttämällä tavalla.

Luonnonvarakeskuksen tiedottaminen eräistä ruhonavausraporteista

Kantelija on kirjoituksessaan toivonut, että oikeuskanslerinvirasto kehottaisi Lukea julkistamaan poronhoitoalueella poikkeusluvilla tapettujen suurpetojen ruhonavausraportit samaan tapaan kuin elintarviketurvallisuusvirasto.

Viranomaisilla on julkisuuslain 20 §:n perusteella tiedottamisvelvollisuus. Lain 20 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on edistettävä toimintansa avoimuutta ja tässä tarkoituksessa tarvittaessa laadittava oppaita, tilastoja ja muita julkaisuja sekä tietoaaineistoja palveluistaan, ratkaisukäytännöstään sekä yhteiskuntaoloista ja niiden kehityksestä toimialallaan. Laatimisvelvollisuuden tarvetta arvioitaessa on otettava huomioon, missä määrin viranomaisen toiminnasta on saatavissa tietoja asiakirjojen julkisuuden avulla tai yleisen tilastotuotannon perusteella.

Oikeuskirjallisuuden mukaan erilaisten oppaiden ja tietoaaineistojen laatimista ei ole määritelty ehdottomaksi velvollisuudeksi, vaan se riippuu tällaisten julkaisujen tarpeesta. Tarvetta erillisten tietoaaineistojen laatimiselle ei välttämättä ole, jos kyseiset tiedot ovat vaivattomasti saatavilla asiakirjojen julkisuuden tai yleisen tilastotuotannon perusteella. Avoimuuden edistäminen on erityisen tarpeellista silloin, kun viranomaisen yksittäiset asiakirjat ovat salassa pidettäviä.

Viranomaisella on edellä mainitun säännöksen perusteella harkintavaltaa siitä, minkälaiset julkaisut se katsoo tarpeelliseksi. Luke on antamassaan selvityksessään viitannut toisen tahon, Suomen riistakeskuksen tuottamaan suurpetoja koskevaan tietoaaineistoon. Luonnonvarakeskus on siten voinut ottaa tarpeellisuusharkinnassa huomioon sen, että aiheeseen liittyvää tietoa ja tilastointia tuottaa toinen viranomainen. Oikeuskanslerinvirastolla ei ole mahdollisuutta määrätä Lukea tuottamaan kantelijan toivomia raportteja.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Toimenpiteet

Kiinnitän Luonnonvarakeskuksen huomiota jatkossa julkisuuslaissa säädettyjen määräaikojen noudattamiseen.

Kantelu ei muilta osin anna aihetta laillisuusvalvonnallisiin toimenpiteisiin.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Oikeuskanslerinsihteeri

Henna-Riikka Välinen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi